

Cursus een, week zeven

Josée Coenen en Ans Drubbel

d.d. oktober 2016 (derde versie)

Wat en hoe Bij de school MN-n module: - HZS onderwerp 5 Bij de school

Leerstof			materiaal	
pragmatiek	o liedje 1 taalfuncties en 2 gesprekconventies	0 liedje 1 toestemming vragen	0 cd 1, VHEZ les 2, TB blz. 20 en 113 1 PB 1, blz. 14-17, TB blz. 24-25 zie onder	
woordenschat: inhoudswoord	themawoorden: 1 znw., 2 ww. 3 bijv.nw.		1 BWB 233, PB 1 blz. 14-17, HZS oef.1-4	achtergrondkleuren gebruiken bij afbeeldingen (ZIS)
woordenschat: functiewoord	1 lidw. (de meervoud) 2 voorzetsels van plaats en richting: <i>in, naar, uit, op</i> 3 aanwijzend vnw.: <i>dit, dat</i> 4 pers.vnw.: <i>ik, jullie</i>		1 2 HSZ oef.7, 8 3 HZS oef.18, ZIS blz. 64 e.v., DBK blz.23 4 HZS oef. 14, DBK blz. 24-25	1 vingers gebruiken (ZIS) -het-woorden (-voorwerpen) stickeren, ook in HZS
klankleer	klanken:	1 /u/ /e/ 2 klankreis	1 ZMN blz. 9 en 10 zie onder 2 zie onder	
vormleer	1 znw. meervoud: -en 2 ww. vervoeging o.t.t. 3 rangtelwoorden		1 zie onder 2 HZS oef. 14 en 15 3 HZS oef. 19 en 20. DBK blz. 83 zie onder	
zinsbouw	1 zinnen maken (gebiedende wijs) 2 vraagzin (waar?) 3 zinnen maken (3,4 zinsdelen)		1 ZIS blz. 37 e.v. , DBK 105 e.v. zie onder 2 HZS oef. 9, ZIS blz. 45 e.v. DBK 70, 72, 102 zie onder 3 HZS oef. 10, 11, 12 ZIS blz. 37 e.v. , DBK 102 e.v.	1, 2, 3 strookjes en /of kubussen (ZIS, DBK)

Cursus een, week zeven Zie de **Inleiding** voor onze uitgangspunten en achtergronden en een overzicht

Wat en hoe Weekrooster Bij de school

dag een	dag twee	dag drie	dag vier	dag vijf
liedje <i>Een twee, wie doet ermee?</i> woordenschat-inh.w. . <u>znw.</u> woordenschat-FW. . lidw. pragmatiek . dialoog klankleer . klank /u/ vormleer zinsbouw	liedje <i>Een twee, wie doet ermee?</i> woordenschat-inh.w. . <u>znw.</u> woordenschat-FW. . lidw. pragmatiek . dialoog klankleer . klank /u/ vormleer . znw. meervoud -en zinsbouw	liedje <i>Een twee, wie doet ermee?</i> woordenschat-inh.w. . <u>znw.</u> woordenschat-FW. . lidw. . voorz. van plaats en richting: <i>in, naar, uit, op</i> pragmatiek . dialoog klankleer . klank /e/ vormleer zinsbouw . zinnen maken (gebiedende wijs)	liedje <i>Een twee, wie doet ermee?</i> woordenschat-inh.w. . <u>znw.</u> woordenschat-FW. . lidw. . voorz. van plaats: <i>in, op, naar uit</i> . vraagwoord: <i>waar</i> pragmatiek . dialoog klankleer . klanken /u/ /e/ (herh.) . klankreis vormleer . ww vervoegen: <i>o.t.t.</i> zinsbouw . zinnen maken (3,4 delen) . vraagzin waar?	liedje <i>Een twee, wie doet ermee?</i> woordenschat-inh.w. . <u>znw.</u> woordenschat-FW. . lidw. . voorz. van plaats: <i>in, op, naar uit</i> . vraagwoord: <i>waar</i> pragmatiek . dialoog klankleer . klank /e/ vormleer . rangtelwoorden zinsbouw . zinnen maken . vraagzin waar?

Cursus een week zeven Zie de
Inleiding voor onze uitgangspunten en
achtergronden en een overzicht

Gebruikte verwijzingen

MN-n	= <i>Mondeling Nederlands- nieuw</i>
HZS	= <i>Horen zien en schrijven</i>
PB 1, PB 2	= Praatboek 1 en Praatboek 2 van <i>Van horen en zeggen</i> ¹
TB	= Tekstboek <i>Van horen en zeggen</i> , met de tekst van de liedjes en dialogen
DBK	= <i>De bovenkamer</i> , opzoekboek en strookjes
BWB	= <i>Beeldwoordenboek</i>
VHEZ	= <i>Van horen en zeggen</i>
WIP	= <i>Woorden in prenten</i>
ZIS	= <i>Zien is snappen</i>
ZMN	= <i>Zeg maar na</i> , uitspraakcahier bij <i>Horen zien en schrijven</i>

---

¹ De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

Liedje dag een t/m dag vijf

Benodigdheden

- VHEZ, cd 1, liedje 2
- TB, blz. 113 en 20

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'We zingen vandaag het liedje *'Een twee, wie doet ermee?'*

Woordenschat dag een t/m dag vijf

Inhoudswoorden

Benodigdheden

- BWB blz. 233
- HZS oef. 1-2
- (groep 8-12 jaar) HZS oef. 3-4
- Praatboek blz. 14-17

Woordenschat – extra

- Bij de woorden uit de oefeningen van *Horen Zien en Schrijven* kunt u eenvoudig een voorzeg- en nazegoefening toevoegen (=stap drie uit de Nt2-didactiek).
(Instructiezin): 'Zeg maar na (woord). '

- Sticker u de afbeeldingen van het-woorden in HZS en in het Beeldwoordenboek.

Woordenschat dag drie en dag vijf

Functiewoord (voorzetsels van plaats)

Benodigdheden

- HZS oef. 7 en 8

Woordenschat dag vier

Functiewoord (aanwijzend vnv.): *dit, dat*

Benodigdheden

- HZS oef. 18
- ZIS blz.64 e.v.
- DBK blz. 23

Pragmatiek DIALOOG dag een t/m drie

Benodigdheden

- VHEZ, Praatboek 1², blz. 14-17
- (TB 24-25)
- VHEZ, cd 1, les 3

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag iets horen en zeggen.'

(Instructiezin) 'Luister maar.'

③ Samira : Juf, ik ben klaar. [gebaar]
Juf : Kom maar hier. [gebaar]

④ Juf : Laat maar eens zien.
Samira : Kijk juf. [gebaar]
Juf : O, dat is mooi, zeg!
Wie is dit? [gebaar]
Samira : Mijn moeder.
Juf : O ja, ik zie het.

▲ ⑤ Samira : Juf, mag ik mijn handen wassen? [gebaar]
Juf : Ja, ze zijn vies, zeg. [gebaar]
Was ze maar gauw.

▲ ⑥ Samira : Brr, wat is het water koud. [gebaar]

▲ ⑦ Juf : Heb je al opgeruimd?
Samira : Nee, nog niet. [gebaar]
Juf : Ik zie het.
Je kwasten liggen nog op tafel.
Samira : Moeten de kwasten in de pot? [gebaar]
Juf : Ja, zet ze maar in de pot.

Samira : Ik ben klaar, juf.

⑧ Samira : Juf, mag ik naar de wc? [gebaar]
Juf : Ja, dat is goed.
Ga maar. [gebaar]

² De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

Hoe te oefenen?

- beide groepen: 2x klassikaal laten luisteren en aanwijzen (eventueel al meezeggen de rol van de makkelijke zinnen van Samira) Let op: de zinnen van de leerkracht neemt u op u.
- groep 8-12: individueel cd beluisteren met PB 1.
- groep 8-12: de leerlingen kunnen ook de moeilijkere rol, ▲ op zich nemen.

Pragmatiek DIALOOG dag vier

Benodigdheden

- als dag drie
- TB, blz. 26, voor het zoekspel

Pragmatiek DIALOOG dag vijf

Benodigdheden

- als dag drie
- tablet/mobiel

Hoe te oefenen?

- spelen van de dialoog (in tweetallen (LK-LL) om de beurt).
- opnemen op mobiel of tablet/ipad.
- samen bekijken, beluisteren en LK corrigeert (let speciaal op vraagzinintonatie) Eventueel: nieuwe opname maken.

KLANKEN dag een

Benodigdheden

- spiegels: voor elke leerling een
- roze klank /u/(ZIS) en symbolen voor luisteren en spreken (ZIS)
- plus voor groep 8-12 jaar de **zwarte** letter en symbolen voor lezen en schrijven (ZIS)
- afbeelding van woord uit leesmethode met /u/ (bijv. juf)

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /u/ verstaan en de /u/ zeggen.'

- Wijs op uw ronde mondstand, maar niet zo nadrukkelijk als bij de /oe/, en spreek de /u/ enkele malen overdreven uit: '/u/. De **eerste** klank van de week is de /u/: de /u/ van (juf).'
- Dan hangt u op een groot vel waar reeds de symbolen voor spreken en luisteren zijn opgeplakt, een plaatje van juf op met het symbool in het roze voor de klank: 'De /u/ van juf. Je hoort een /u/ en je zegt een /u/.'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (juf) (Puck) (u) hoort.'

1 Stijgen/ Dalen (juf): **juf**, boom, **juf**, **juf**, raam, dak, boek, **juf**, deur, **juf**, zeep.

2 Stijgen/ Dalen (Puck): **Puck**, Mina, Narja, **Puck**, Joost, Mirjam, Gül, **Puck**, Sara, Anna, **Puck**, **Puck** (of namen van leerlingen).

3 Stijgen/ Dalen /u/: /**u**/, /ie/, /aa/, /ee/, /**u**/, /oe/, /e/, /**u**/, **u**/, /a/.

Hoe te oefenen?

- (LK zegt klank of woord, LL kijken in spiegel, LK corrigeert de mondstand.)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

1 /u/, /u/, /u/, /u/, /u/, /u/

2 juf, rug, dun, gum, mus, bus.

KLANKEN dag twee

Benodigdheden

- als dag een
- groep 8-12 jaar: *Zeg maar na*, blz. 9 /u/ -woorden

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /u/ verstaan en de /u/ zeggen.'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (juf) (u) hoort.'

1 Stijgen/ Dalen (juf): boek, **juf**, raam, zeep, dak, **juf**, doos, **juf, juf**, kind, vier, **juf**.

2 Stijgen/ Dalen /u/: /u/, /ie/, /aa/, /u/, /u/, /oo/, /a/, /oe/, /u/.

Hoe te oefenen?

- (LK zegt woord of (regel van) klankversje, LL kijken in spiegel, LK corrigeert de mondstand.)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

1 juf, zus, gum, dun, muts, lucht, tussen.

2 Klankversje /u/: *Hummeltje, tummeltje zat op de wagen
Hummeltje tummeltje viel van de wagen
en er is niet ene timmerman
die Hummeltje tummeltje maken kan.*³

3 Individueel Groep 8-12: /u/-woorden uit *Zeg maar na*.

Verder verloop

- Laat leerlingen zelf woorden met de /u/ verzamelen door specifiek te luisteren. Vraag elke dag: 'Heb je nog een woord met de /u/ gehoord?'
- Verzamel voorwerpen, afbeeldingen en zet/plak deze bij de klanktafel/op het klankvel=klassikaal/ in het klankschrift = individueel.

---

³ Anoniem

KLANKEN dag drie

Benodigdheden

- spiegels: voor elke leerling een
- roze klank /e/(ZIS) en symbolen voor luisteren en spreken (ZIS)
- plus voor groep 8-12 jaar de **zwarte** letter en symbolen voor lezen en schrijven (ZIS)
- afbeelding van woord uit leesmethode met /e/ (bijv. bed, met oranje-rode sticker)

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /e/ verstaan en de /e/ zeggen.'

- Wijs op uw mondstand (met één nagel tussen de tanden en slappe mondspieren) en spreek de /e/ enkele malen overdreven uit: 'e/. De **tweede** klank van de week is de /e/: de /e/ van (bed).'
- Dan hangt u op een groot vel waar reeds de symbolen voor spreken en luisteren zijn opgeplakt, een plaatje van bed met het symbool in het roze voor de klank: 'De /e/ van bed. Je hoort een /e/ en je zegt een /e/.'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (bed) (Esther) (e) hoort.'

1 Stijgen/ Dalen (bed): **bed**, ja, boom, stoel, drie, **bed**, mat, **bed**, nee, raam, **bed**.

2 Stijgen/ Dalen (Esther): Mirjam, **Esther**, **Esther**, Bo, Sonja, José, **Esther**, Maria, **Esther**, **Esther**, Hanna, (of namen van leerlingen).

3 Stijgen/ Dalen /e/: /uu/, /oe/, /**e**/, /ie/, /a/, /oo/, /aa/, /**e**/, /**e**/.

Hoe te oefenen?

- (LK zegt klank of woord, LL kijken in spiegel, LK corrigeert de mondstand.)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

1 /e/, /e/, /e/, /e/, /e/.

2 bed, zes, bel, pen, mes, met.

KLANKEN dag vier

Benodigdheden

- als dag drie
- afbeelding klankversje VHEZ Werkboek 1, blz. 49 (zie bijlage)
- *Zeg maar na*, blz. 10 /e/ -woorden

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /e/ verstaan en de /e/ zeggen.'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (bed) (e) hoort.'

1 Stijgen/ Dalen (bed): stoel, **bed**, **bed**, dag, boom, **bed**, haar, **bed**.

2 Stijgen/ Dalen /e/: /uu/, /oe/, /e/, /ie/, /e/, /e/, /aa/, /oo/ /ee/.

Hoe te oefenen?

- (LK zegt woord of (regel van) klankversje, LL kijken in spiegel, LK corrigeert mondstand.)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

1 bed, met, en, pet, schep, rennen, vechten, schelden, emmer, klimrek.

2 Klankversje /e/: *Ik ben net in bed
en daar klinkt een trompet
tet-te-tet-te-tet.*⁴

3 groep 4-7 jaar: 'Kleur *het bed*, *de pet* en *de trompet* (uit: Ik ben net in bed)'

4 Individueel groep 8-12 jaar: /e/-woorden uit *Zeg maar na*.

Verder verloop

- Laat leerlingen zelf woorden met de /e/ verzamelen door specifiek te luisteren. Vraag elke dag: 'Heb je nog een woord met de /e/ gehoord?'
- Verzamel voorwerpen, afbeeldingen en zet/plak deze bij de klanktafel/ op het klankvel=klassikaal/in het klankschrift=individueel.

⁴ Uit: *Liedjes en versjes*, Pedologisch Instituut Rotterdam

Uit: Van horen en zeggen, Werkboek 1, blz. 49

KLANKEN dag vijf

- Herhaal oefeningen voor de klank /u/ of /e/ voor leerlingen die hier nog moeite mee hebben.

KLANKEN dag vijf groep 8-12 jaar

KLANKREIS

Benodigdheden

- roze klanken /i/, /e/, /a/, /u/ en /oo/ (ZIS); zwarte letters **i, e, a, u, oo**
- symbool voor luisteren (ZIS)
- werkblad *klankreis door Europa*: voor elke leerling een: zie bijlage.
- kleurpotloden
- landkaart van Europa

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klanken /i/, /e/, /a/, /u/ en /oo/ verstaan.'

- (leerkracht) Schrijf de woordparen in twee verticale rijen op het bord. Schrijf er boven de woorden 'links' en 'rechts' en met pijlen naar links en naar rechts.

Links	Rechts
1 bad	bed
2 bus	boos
3 zes	zus
4 bil	bel

- Geef de woorden 'links' en 'rechts' (met vertaling eigen taal).
- Deel het werkblad *klankreis door Europa* uit. Plus verschillende kleurpotloden. Bovenaan staan steden uit Europa. Leg uit dat je bij vier woorden naar rechts of naar links kan. Doe het een keer voor.

Hoe te oefenen?

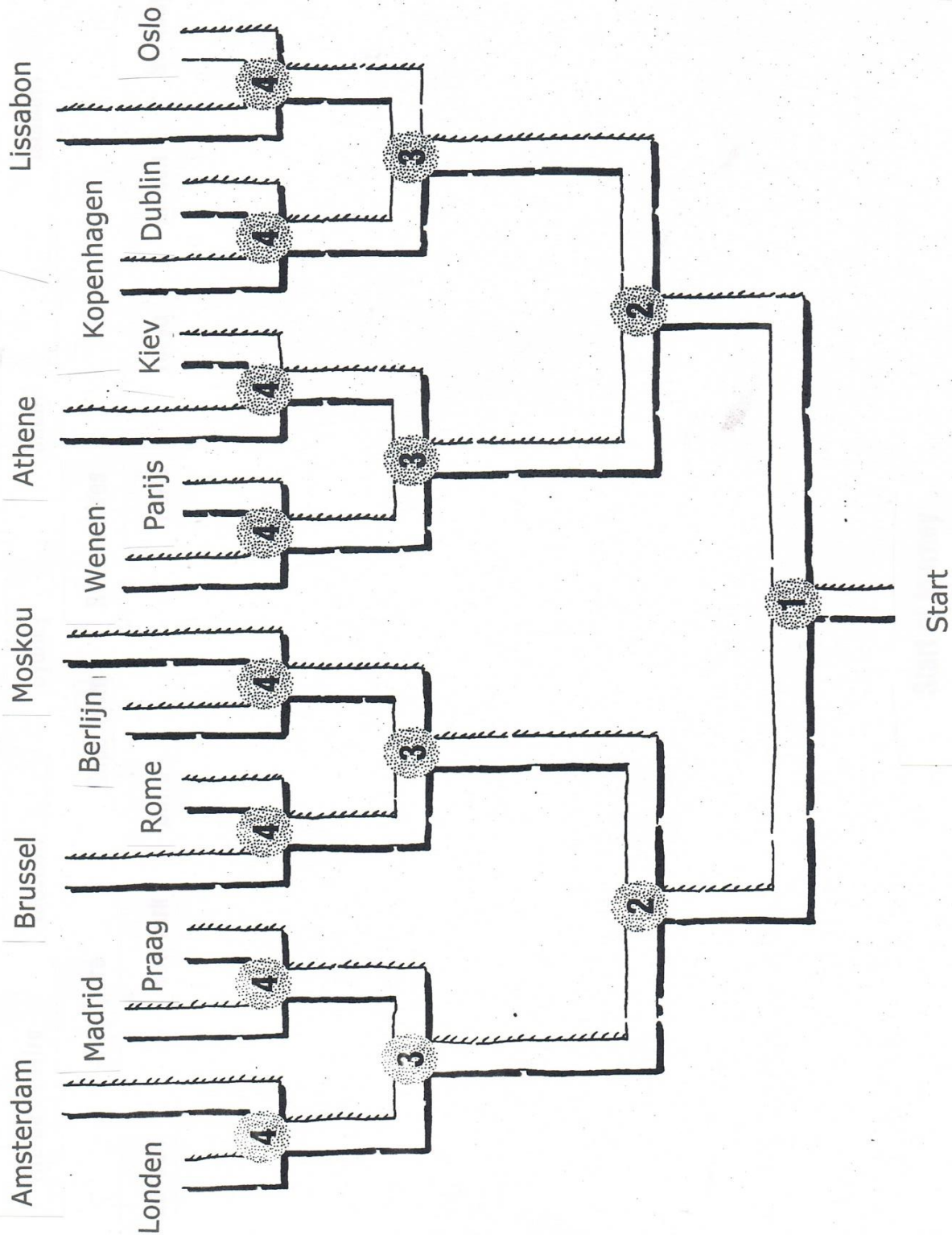
(Instructiezin) 'Neem een (rood) kleurpotlood. Ik zeg straks nummer een en (bad). Dan ga je naar links. Ik zeg nummer twee en (boos) dan ga je bij nummer twee naar rechts. Ik zeg nummer drie en (zus) dan ga je naar rechts. Ik zeg nummer vier en (bil) en je komt uit bij (Berlijn).'

1 links/ rechts U zegt vier bordwoorden uit elk paar één (bijvoorbeeld *bed, boos, zes, bel*). Bij elk woord moet de leerling kiezen of het een woord uit de linker rij is of uit de rechter rij. Vraag de leerlingen: 'Waar ben je?'

2 herhaal Kies weer vier bordwoorden, en de II een ander kleurpotlood en de II kiest weer rechts of links.

3 (voor leerlingen die kunnen lezen) Laat een leerling de woorden kiezen en de andere leerlingen 'reizen'. 'Waar ben je?' Is het goed? De leerling die de woorden gaf, geeft het aan.

Klankreis door Europa

From Pronunciation Games by Mark Hancock © Cambridge University Press 1995

Vormleer dag twee

Zelfstandig naamwoord, *meervoud -en*

Benodigheden

- allerlei voorwerpen, minimaal twee dezelfde uit de woordenlijst: penseel, pot, kwast, schoen, mat, zak. (vriend, hand)
- de leerlingen dienen de Nederlandse woorden voor de voorwerpen te kennen.
- voor groep 8-12 jaar: kaartjes met +/ən/ (roze) en **-en** (zwart): zie de cd van ZIS
- DBK, blz. 13

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert woorden voor meer dan één.'

(U legt een hoepel op tafel en legt één voorwerp buiten een hoepel. Hetzelfde doet u met andere voorwerpen, die allemaal +/ən/ , -en krijgen (bijvoorbeeld kwast (en)).

Foto's: Roel Burgler

(**Let op:** op deze foto's ziet u zowel meervoud +/ən/ als +/s/. De foto's zijn alleen bedoeld als illustratie voor de organisatie. Neemt u een houten hoepel voor een neutrale kleur.)

- U zegt nog een keer: 'Dit is één kwast'. Dan legt u drie kwasten in het midden van de hoepel en zegt: 'Dit zijn drie kwasten.'

Hoe te oefenen?

- groep 4-7 jaar. U zegt de woorden, eerst het enkelvoud, dan het meervoud en zegt: 'Zeg maar na'.
- U wijst op allerlei voorwerpen in de klas of buiten de klas die *-en* krijgen (deur, vloer, raam, boom, straat, stoep, fiets): 'Ik zie één deur en ik zie twee deuren. Ik zie één boom en ik zie drie bomen.'
- U vormt eerst tweetallen en doet de volgende oefeningen voor. 'Let op: Ik ben (leerling A) en ik doe zo. (U doet de oefening voor) 'Is het goed? (U knikt en wijst op Leerling B en zegt) 'goed.' Dan zegt u: Nu ben ik (leerling B) en ik zeg: (enzovoort). U eindigt met: 'Nu jullie'.
- groep 8-12 jaar **Tweetal Coach**. Leerling A wijst een voorwerp buiten de hoepel en benoemt het voorwerp: één kwast (en wijst binnen de hoepel) twee of drie kwasten.' Is het goed? Dan complimenteert de andere leerling en neemt de beurt.
- groep 8-12 jaar **Tweetal Coach**. In tweetallen. Laat de kinderen door de klas lopen en leerling A benoemt het enkelvoud: 'Dit is één (voorwerp)' en de ander zegt: 'En drie (meervoud).' (Dit kan ook met kleren van de kinderen: broek, trui, schoen, sok.)

Vormleer dag vier

Rangtelwoorden

Benodigdheden

- HZS oef. 19 en 20
- (groep 8-12 jaar) DBK, blz. 83
- eventueel nummers op losse kaartjes
- blaadje met afbeeldingen in hokjes, voor iedere leerling een. De afbeeldingen /hokjes zijn genummerd. Bijvoorbeeld blz. 9 uit *Zeg maar na*.

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert nieuwe nummers.'

(Instructiezin) 'Ik tel de kinderen.'

- (U zet de kinderen in een rij en telt de kinderen in eerste instantie met de getallen een tot en met (tien). Daarna zegt u: 'Let op, (leerling a) is het eerste kind in de rij, (leerling B) is het tweede kind.' Enzovoort.

- Geef leerlingen opdrachten als:

'Wijs het tweede kind in de rij aan.

Pak de derde doos uit de kast.

Wijs het vierde rijtje aan.'

Hoe te oefenen?

- (Instructiezin) 'Zeg maar na'. Maak groepjes, geef de kinderen nummers (eventueel op papier) en laat de kinderen daarna nazeggen (terwijl u achter de verschillende kinderen gaat staan):

'Ik heb nummer een, ik ben de eerste. Zeg maar na: nummer een, de eerste. Dan staat u achter leerling B: 'Ik heb nummer twee, ik ben de tweede. Zeg maar na: nummer twee, de tweede.' Enzovoort.

- **TweetalCoach** (in tweetallen). (Vorbereiding: Beide leerlingen hebben bladzijde 9 uit *Zeg maar na*)-ze kennen de woorden- met nummers in de hokjes. Leerling A vraagt: 'In welk hokje staat (naam van afbeelding). Leerling B antwoordt: 'in het zesde hokje.' U doet het eerst voor.

- (Deze oefening kunt u ook omdraaien.) Leerling A vraagt: 'Wat zie je in 't ... hokje?'. Leerling B antwoordt. Is het goed? Dan complimenteert leerling A en gaat Leerling B verder.

Vormleer dag vijf

Werkwoordvervoeging, onvoltooid tegenwoordige tijd

Benodigdheden

- ZIS, blz. 112-113
- DBK blz. 24 en 36 en blz. 58
- witte of glitterstrookjes voor PraatKaartjes

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert zinnen zeggen met *ik* en *jij/je* en het werkwoord.'

(Instructiezin) 'Geef een vraag door.'

- Ik heet juf/meester (naam). Hoe heet jij? Of: Ik ben (...) jaar. Hoeveel jaar ben jij?

Hoe te oefenen?

- **Praatkaartjes** (in viertallen) (Om de beurt leggen de kinderen een wit/glitterstrookje neer en zeggen iets over zichzelf en stellen een vraag aan de volgende leerling): Ik spreek Spaans, wat spreek jij? Ik ben (...) jaar, hoeveel jaar ben jij?
- (Laat Leerling A een handeling in gedachten nemen; de anderen raden. Doe het eerst voor.)
  - groep 4-7 jaar: (Instructiezin:) Jij bedenkt iets en wij vragen *Wat doe je?* Schrijf je? Teken je? Leerling antwoordt met ja of nee. (Eventueel kaartjes met afbeeldingen gebruiken.)
  - groep 8-12 jaar: (Instructiezin:) Jij bedenkt iets en je vraagt *Wat doe ik? Wij* antwoorden om de beurt. Bijvoorbeeld: Je vraagt: Wat doe ik? Anderen: je tekent, je schildert, je schrijft.

Hoe aan te bieden/te oefenen?

(Doel) 'Je leert zinnen zeggen met *wij/ we* en *jullie* en het werkwoord.'

We (wij), jullie

Stel vragen aan de leerlingen, waarop ze met *ja* of *nee* moeten antwoorden:

Hebben we planten in de klas?

Hebben we stoelen in de klas?

Hebben we een zandbak?

Verdeel de leerlingen in twee groepjes en neem zelf plaats in één ervan.

Voer met één groepje handelingen uit, zoals klappen en zingen, en zeg hierna tegen de andere groep: Nu jullie.

Omschrijf de handelingen met: Nu gaan we zingen, nu gaan we klappen.

Laat de leerlingen de sprekersrol van u overnemen.

Verdeel de leerlingen in twee groepjes en voeg u bij één hiervan.

Elke groep heeft een aantal verschillende voorwerpen. Iedereen moet goed kijken wat er op tafel ligt. Daarna gaan de ogen dicht en u vraagt bijvoorbeeld: Wie heeft de pen? Wij of jullie? De leerlingen moeten antwoord geven.

Zinsbouw dag drie

Gebiedende wijs

Benodigheden

- allerlei voorwerpen
- (groep 8-12 jaar) DBK, blz. 105
- papier en pennen, potloden, penselen of verf

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert zinnen maken.'

(Instructiezin) 'Ik zeg een zin en jullie doen het.'

Geef opdrachten aan de leerling, zoals:

Doe water in de gieter.

Leg de zeep in het bakje.

Stop je schrift in het vak.

Gooi het papier in de prullenbak.

Leg het schrift op de tafel.

Zet je tas op de grond.

Zet de pop op de stoel.

Leg de pop in het bed.

Leg de knikker in/op het doosje.

Leg de knikker in/op je hand.

Hoe te oefenen?

- (groep 8-12 jaar) **RondPraat** (in viertallen) Laat de leerlingen om de beurt met een paar kleine voorwerpen een opdracht geven aan de anderen. U doet het eerst voor. Gebruik de instructiezin: ' (Leerling A) zegt een zin en jullie doen het. Om de beurt.'
- Hetzelfde, maar dan met de werkwoorden *knippen, tekenen, schrijven, lezen, verven, schilderen*. 'Knip een vierkant, teken een rondje, schrijf je naam.' Enzovoort.

Zinsbouw dag vier en dag vijf

Vraagzin: *Waar*

Benodigdheden

- HZS oef. 9,
- ZIS blz. 45 e.v.
- DBK blz. 70, 72, 102
- strookjes

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert een vraagzin maken.'

Zinsbouw dag vijf

Zinnen maken

Benodigdheden

- HZS oef. 10, 11, 12
- ZIS blz. 37 e.v.
- DBK blz. 102 e.v.
- strookjes

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert zinnen maken.'